

EDISQÑO PHARAOH ESIT

Exodus 6:1-13; 7:1-13

QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 52

Eke Ikpo Owo

IKQ IBUOT: “Ndien emi edi ikpe oro, ete, uñwana ama edi ke ererimbot, edi owo emama ekim ekan uñwana; koro utom mmq qdiqkde” (John 3:19).

I Abasi Qtqñ Ntak Etiñ Qsqñ Qn Moses Ye Israel

- 1 Abasi qtqñ ntak etiñ qsqñ qn Moses ete ke eyenyaña Israel ke utibe usuñ esio ke Egypt, Exodus 6:1
- 2 Abasi ayarade Idem Esie ke enyiñ emi, Jehovah, Exodus 6:2, 3; 3:14; Genesis 17:1; 35:11; Isaiah 52:4-6; Jeremiah 16:21
- 3 Abasi edemere ediomu emi Enye qkqñwqñode qn Moses, ke ama okokop mme akam nditq Israel emi ekekikde, Exodus 6:4, 5; 2:23-25; 3:7; 4:30, 31
- 4 Abasi qdqñ Moses ete qtqñ ntak etiñ mme eñwqñode Esie qn Israel, Exodus 6:6-8; Numbers 23:19; 1 Ndidem 8:56; Nwed Mbon Rome 4:21
- 5 Edinuaha Spirit nditq Israel emi efikde anam Moses eneñere oyom uñwam Abasi akan, Exodus 6:9-12; Psalm 73:2

II Editqñ Ntak Ndemere Utom Emi Abasi Qkqdqñde Moses Ye Aaron

- 1 Abasi edemere utom emi Enye qkqdqñde Moses, Exodus 6:13; Utom Mme Apostle 7:35; Isaiah 49:13-16
- 2 Enim Aaron nte anditiñ ikø ke itie Moses nte Abasi qkqñwqñode, Exodus 7:1, 2; 4:14-16
- 3 Abasi qtqñ ntak etiñ qn Moses nte edinam Pharaoh editiede, Exodus 7:3, 4; 3:19, 20
- 4 Abasi etiñ qn Moses ete ke ntak edinam Pharaoh kpukpru nditq Egypt eyefiq ebaña Abasi Israel, Exodus 7:4, 5

III Edida Ke Iso Pharaoh Ye Akakan Odudu Abasi Israel

- 1 Moses ye Aaron enam uyo Abasi, Exodus 7:6, 7
- 2 Enam idiqñ ndiñwam Pharaoh qfiq odudu Abasi, Exodus 7:8-10
- 3 Satan ada mme isuñ-utom esie, Jannes ye Jambres nditimere nditq Egypt, edi Abasi Israel edi akakan, Exodus 7:11, 12; 2 Timothy 3:8, 9; 2 Nwed Corinth 4:3, 4; 2 Nwed Thessalonica 2:7-12; Matthew 24:24; Eriyarare 13:12, 13; 16:13, 14
- 4 Esqñ Pharaoh esit ndisin Abasi, Exodus 7:13, 3; 8:15, 19, 32; 9:7, 12, 34, 35; 10:1, 20, 27; 14:8, 17, 18; Mme Nke 28:14; 29:1; Mme Hebrew 3:13.

SE EKPEPDE EBAÑA

Abasi ama enyene ntak ke usuñ emi Enye akadade osio nditq Israel ke ufin ke isqñ Egypt. Itie ufin emi ama ebighi onyuñ qsqñ eti-eti ndien ke akpatre ama anam nditq Israel emum mmum enyuñ etua ekot Abasi eyom ufa. Ke ini akam mmq okosimde Abasi, Enye ama qbqro onyuñ qdqñ Moses ndida mmq usuñ nka Canaan. Imekeme ndidqñ ete ke qkposqñ itie ufin oro ama qfqn ye nditq Israel koro ama ada mmq ekpere Abasi. Mme utibe-ñkpø ye mme ufen ekedi ndida ñwut nditq Israel, ye ererimbot, odudu akwa Abasi ye ebuana ye ukpeme ke abaña iköt Esie.

Abasi, ke editqñ ntak ndemere utom emi Enye qkqdqñde Moses, ama qdqñ enye qkqdqñode nditq Israel ete ke mmq edi akpan inyene eno Jehovah Abasi mmq. Ekenq mmq utibe ifet emi oto ke eñwqñode emi Abasi qkqñwqñode qn Abraham, onyuñ edi koro Abasi ekemekde Israel nte idut emi editode ke mmq Enye qn ofuri ererimbot mme ewuhq Esie; ñko, ke ndidian do, man Enye qdqñ eyen Esie, kpa Messiah emi edinamde uduak erifak owo qyqhø.

Erifak nsio ke Egypt ekenyene ndida itie ke utø usuñ emi mididaha ukpono ye itoro inø baba owo kiet. Abasi okoyom ndida ñkoñ-ñkoñ ye ɔkpøsøñ ubøk mifik nditø Israel ke usuñ eke Enye amade, man oro edi ntiense qnø odudu Abasi, idighe ye nditø Israel ikpøñ edi kpa ye ofuri ererimbot nde.

Kiet ke otu mme usuñ ndida mfiòk nte Abasi akayararede Idem ye odudu Esie qnø nditø Israel ke utø ini emi ekedi ata qyøhø ediyarade edisana enyiñ Esie. Abraham, Isaac ye Jacob ye ofuri ererimbot ñko ema ediqñø Abasi nte Abasi Andikpon ñkan ye nte Abasi Andibot kpukpru ñkpø; edi mi Enye ama ayarade Idem Esie qnø Moses ye nditø Israel nte Jehovah, emi owutde edisana uwem Esie akan kpukpru mme enyiñ efen emi efiøkde Enye ke Ikø Abasi.

Mme enyiñ Abasi enyene se edade enø etiene usuñ nte etiñde ebaña. Mi ye nte edide ke ofuri Ikø Abasi, baba ikø kiet iduhe emi ewetde ntre-ntre, me emi esinde ke minyeneke ntak. Ñwørø-nda usuñ emi etomode mme nsio-nsio enyiñ Abasi owut uduak Abasi onyuñ enyene ntak, nnyin ikemeke nditiñ utuñø esie qyøhø-qyøhø, edi nte nnyin isañade iduk ke utuñø esie kiet-kiet enø nnyin mme edidiñø emi okponde akan ye ntøtuñø ifiøk ke abaña akwa ima Abasi nnyin. Usuñ nte ekotde ndisana enyiñ emi ayarade owut edidiana-kiet ke uføt mme andiwet ediwak ñwed emi edude ke Edisana Ñwed Abasi.

Akpa edikot enyiñ Abasi ke ñwed Abasi qøñø ke akpa ufañ ke ñwed Genesis. “Ke eritøñø **Abasi**. . .” Ekabare ikø emi eto ke usem Hebrew **Elohim** emi ekotde ini 2,270 ke Akani Ediom. Ekot ntre ke uwak esie, do ke ukpep-ñkpø mbuot Abasi ita ke kiet ayarade, edi ke ndikot enye nte kiet ayarade owut edidiana-kiet ke edinam kpukpru mme mbuot Esie. (Kot ke 1 John 5:7). Emi onyuñ owut ubom ukeme ye akanan odudu Esie. Ñko enye owut ubøñ Abasi, owut odudu edibot ye ukara, Andikara kpukpru ñkpø, emi okoñde akan ye odudu ye ukeme ndinam nnyuñ nnim ediomi Esie.

El-Shaddai edi enyiñ efen emi ererimbot ekediñøde Abasi, ndien edikabare esie edi **Abasi Andikpon ñkan**. Emi edi enyiñ emi ekotde ke Exodus 6:3, enyiñ emi edi se mme ete emi eketøñøde ukpono Abasi ekekotde Abasi. Okposuk edi enyiñ emi **Elohim**, odomode ndiwut ubom ye idaha Abasi Andikara kpukpru ñkpø, edi akpan ñkpø eke enye otimde owut edi idaha Abasi nte Enye emi qnøde onyuñ añwañade uwem ye edidiñø, Enye emi ekemde ke kpukpru ñkpø onyuñ qnø kpukpru ñkpø ke mføn. Enye owut nte mme inyene ye uyøhø mføn Esie mikemeke ndikure, Abasi emi kpukpru nti ñkpø ye enø emi qfønde ama etode.

Ke emi nnyin imokut ite ke mme idut ererimbot ekediñøde Abasi ke mme enyiñ iba emi, edi ke ini emi akpan, Enye ama qøñø ndikot iköt Esie ndianare nnyuñ ññwaña nnø mmø saña-saña ediyarade mføn Esie. Enye anam emi ke nditim ñwut mmø idem Esie ye ke ndiyarare ñwut mmø nsinsi ye edisana idaha Esie. Edi ata akpan ñkpø ndikut nte ke enam emi, idighe ke ini akwa edidiñø ye se ibietde uforo eke spirit me eke obukidem, edi, edi ke ini afanikøñ ye ufik, ke ekperede enyene-ndik ediyarade odudu ye edisana-ido Abasi ke Obot Sinai. Idighe ndina ke bed mfri-ukem ye ifure ke “edimenere idaha nnyin,” edi edito ke ɔkpøsøñ utom emi odude ke usuñ emi, ubiak, ye nsiñere ekøñ ke Abasi esik ekpere nnyin.

Enyiñ oro, **Jehovah**, emi ekabarede **QBQÑ** ke Akani Ediom (ewet kpukpru mme leta esie ke akamba, man owut ukpuhøre nte ekotde ke usem mme Hebrew, Adonai) edi enyiñ emi Abasi akayararede qnø Moses ke ini emi Israel ekedude ke ɔkpøsøñ idomo ke Egypt. Ekenø enyiñ oro saña-saña ke ini oro ke uføn nditø Israel. Ekot enyiñ emi ini 6,823 ke Akani Ediom, ndien emi owut Enye Emi odude uwem ke Idem Esie emi enyenede ke Idem Esie ata uwem emi onyuñ odude ke nsinsi. Enye owut ete Abasi ke Idem Esie odu — ndien Enye ikpøñ odu — onyuñ edi mnem-nnen enyiñ ata Abasi, edi akananam owo ikitke enye idian ye ikø emi **ata**, nte edide ye eke **Elohim**, koro akanam owo ikitke **Jehovah** idian enyiñ efen ke mibøhøke ata Abasi. Enye emi edide ñkukure Abasi, kpukpru nti edinam ye eke spirit emi etode Abasi etim eyarade ete ke enyene Jehovah.

Mme Jew ekeda enyiñ emi ke ata edisana, anam mmø ema efehe ndikot enye, ndien tutu osim emi, mmø iwetke inyuñ ikitke enyiñ Jehovah ke synagogue mmø. Utu ke ndikot enyiñ emi **Jehovah** ke mme ederi mmø, mmø ema ekabare ekot Adonai, mme ikø mme Hebrew efen emi ɔwørøde **Enyiñ Oro**. Ke ntre nte ekesikotde Jehovah ke eritøñø ama osop, ndien ke akani ukpep-ñkpø mme Jew eda owo emi ekemedo ndikot enyiñ oro nte idiqñø Messiah.

Akpan enyiñ Abasi efen ke Akani Ediom edi Adonai, edikabare esie edi Qbøñ (ewet ke ñkpri leta). Ewet enye itie 300 ke Akani Ediom ndien akamba ubak ada qnø uwak ke ntak mbuot Abasi ita ke kiet. Owut ete ke enye emi ekotde enyiñ emi edian edi ata andinyene, me, andikara, ndien ɔwørø unyime ñkop-item ye nsuhøre-idem qnø enye emi Enye adade anam ñkpø. Esisit ini ke Akani Ediom ekot enye ke enyiñ kiet; ndien mmø emi ñko edi nti ediyarare ke ukpep-ñkpø Abasi ita ke kiet. Psalm 110:1 edi ata akpan uwut-ñkpø ke ndikot ntre. “**QBQÑ (Jehovah)** ɔdøhø ye Qbøñ mi (**Adonai**).” Ke Matthew 22:44 ye Mme Hebrew 1:13 nnyin ikit ntem ite ke Jesus edi Enye Emi QBQÑ Jehovah etiñde abaña. Mi, ikø emi **Adonai** ekot enye ikpøñ sia enye miwørøke mbuot Abasi ita ke kiet, edi edide Jesus Christ ke Idemesie nte owo kiet.

Elohim, El-Shaddai, ye **Jehovah** enyene ebuana akpan-akpan ke mbuot Abasi. Ke **Elohim** edi odudu ye ubqñ Idemesie. Ke **El-Shaddai** edi ntat-ubqñ ke enø ye andinø mme odudu, mme enø, mme edidiøñ ye ediñwum mfri ke utom. Ke **Jehovah**, Enye ke Idemesie edi Abasi edinen-ido, edisana-ido, ima ye ufak. Edi **Adonai** owut usuñ efen eke nnyin inyenede ebuana ye Abasi, onyuñ qnø nnyin unen, ke isukde ibuot, inyuñ inamde utom akan kiet ekededi ke otu mme enyiñ eken.

Edi ñkpø ndyø ye inemesit ke ukpqñ ndifiøk se enyiñ iba emi Elohim ye Jehovah eworode nte ewetde ke ofuri Akani Ediomì ke esiode Exodus 6:3 efep. Mme mkpqøsøñ ñwed ikø Abasi ye mbuk eset emi ewetde enø Israel saña-saña, utø nte Joshua, Judges, Samuel, ye Ndodem, ewet enyiñ emi Jehovah ekan enyiñ efen. Mme ñwed emi enyenede ofuri ererimbot, utø nte Ecclesiastes, Daniel ye Jonah ekpere ndiwet enyiñ emi Elohim awak akan. Psalm 42 tutu osim 84 ñko ekpere ndiwet Elohim ikpqñ-ikpqñ, ke ini mme Psalm efen ke ediwak itie ewetde Jehovah. Kpukpru emi edi ñwørq-nda ikø inyuñ idighe mme nsio-nsio usuñ emi mme andiwet emade ndida, koro se ewetde ke Psalm ke mme itie iba oro etiñ abaña David. Enye edi ukpuhøre ke ekikere ye uduak Abasi.

Uduak Abasi ke kpukpru edinam Esie ye owo edi ndiduri owo kiet-kiet nnø Idemesie. Enye ayarare Idemesie ke nsio-nsio usuñ ndinam se ededi man ada esit owo, kpa owo emi ama ekeneñere qdiøk, qnø Idemesie. Uduak Abasi ke ndinø ye ndimen ufen mfep ekedi man anam Pharaoh akabare esit, Israel enyuñ esaña ekpere Abasi man ofuri ererimbot efiøk ete ke Enye edi Abasi odudu kpa **ata Abasi kierakiet**.

Abasi akada Moses anam utibe-ñkpø ndiwut nditø Egypt odudu Esie. Mme mbia-idiøñ ke isøñ Egypt ñko ema ewut ete mmimø imenyene odudu emi akande ifiøk owo, okposuk edi oro midighe odudu Abasi. Edi Abasi ama akan kpukpru, koro urukikøt emi akakabarede oto ke esañ Aaron ama emen kpukpru mmø eken mbemiso enye afiak akabare edi esañ. Ntak iduhe ndiyik odudu Abasi me ukeme Esie ndisaña nduk nnyuñ nda mme owo nnam ñkpø, edi Pharaoh ama qsoñ esit esie ye Abasi Israel. Edieke owo esinde mføn, esit esie akabare qsoñ. Kpa ukem **Utìn Edinen-ido** emi anamde mbit-mbit qliqøsøñ esit emem, emi akananam mikopke ufiop emi otode uñwana utin, eyenam esit mbat qsoñ, onyuñ anam enye qsoñ nte itiat. Ntre ke ekedi ye Pharaoh, emi qliqøsønde esit esie ye Abasi ke ata ediwak ini tutu mme utibe-ñkpø, ye anana-utit mføn Abasi andikpon ñkan ikekemeke ndisim enye.

MME MBUME

- 1 Abraham qliqøsøñ Abasi ke enyiñ ewe?
- 2 Nso enyiñ ke Abasi qliqønø Israel ndida mfiøk Enye?
- 3 Nte Abasi ama okop akam nditø Israel?
- 4 Nte Abasi ama efre ediomi Esie ye Abraham?
- 5 Ntak emi Abasi okoyomde ndinam Israel ebøqø minyuñ idaha itoro inø owo ke ndinam ntre?
- 6 Ntak emi Israel mikopke ndinam uyo emi Moses eketiñde qnø mmø?
- 7 Nso utibe-ñkpø ke Abasi ekebe ke Moses anam ke iso Pharaoh?
- 8 Nso ikedi uduak utibe-ñkpø emi?
- 9 Nso ikotibe ke ema ekenam utibe-ñkpø emi?
- 10 Nso ikedi edu-uwem Pharaoh ke abaña utibe-ñkpø emi?